

STATUS

- FOR ARKITEKTSKOLENS NUVÆRENDE SITUATION OG IKKE MINDST ÅRET 2015

I det følgende vil jeg kort redegøre for hvor skolen står i dag ved begyndelsen af 2016 og for væsentlige begivenheder i året 2015, men især også positive resultater af den store kollektive indsats som medarbejderne på Arkitektskolen har ydet i året.

Udviklingskontrakten 2015-2017

2015 var året for en ny 3. årig udviklingskontrakt 2015-2017.

For de tre år gælder, at der er 5 pligtige mål (valgt af ministeren) og 3 selvvalgte mål, som går igennem alle tre år med nye milepæle for hvert år. Skolen bliver målt hvert år i forbindelse med årsrapporten.

De pligtige mål er:

1. Bedre kvalitet – der er opdelt i tre delmål om læring, innovation og forskning
2. Større relevans og øget gennemsigtighed – opdelt i to delmål om samarbejde med erhvervet og beskæftigelse for skolens kandidater
3. Bedre sammenhæng og samarbejde – et mål om uddannelsessamarbejder
4. Styrket internationalisering – opdelt i to delmål om internationale samarbejder og udveksling
5. Øget social mobilitet – flere talenter i spil – et mål om information om studiet og optagelse af nye studerende. (Dette mål udskiftes fra 2016 med et nyt mål: "Øget regionalt videnssamarbejde" – efter ønske fra den nye regering).

De selvvalgte mål er:

1. RIBA akkreditering
2. Ny skole (Udvikling af undervisningsformer m.v.)
3. Skole og branche

Med stor indsats fra rigtig mange ansatte ved skolen er det lykkedes at nå et tilfredsstillende antal af de opsatte milepæle for 2015. Fremgår nærmere af afrapporteringen.

Ny optagelsesprocedure

Som led i skolens fremadrettede strategi "Engaging through Architecture" fik skolen fra optagelse af nye studerende sommeren 2015 mulighed for at ændre den hidtidige procedure for optagelse til arkitektuddannelsen.

Tidligere blev man optaget enten gennem kvote 1 (karaktergennemsnit - 60 % af alle nye studerende) eller kvote 2 (optagelsesprøve - 40 % af alle nye studerende).

Med den nye procedure skal alle nye studerende, som optages på skolen, igennem en optagelsesprøve.

Ny procedure: Aflevering af CV, motiveret ansøgning, besvarelse af den stillede hjemmeopgave. På den baggrund udvælges ca. 250 ansøgere, der kommer til en to dages optagelsesprøve med indlagt individuel samtale.

Formålet med den ny procedure er, at finde de bedst egnede, mest motiverede og største talenter.

Junipraktik

Mange undersøgelser viser, at praktik oftest er vejen til job efter uddannelse, især hvis praktikken har været afholdt hos en dansk virksomhed. Som fast del af arkitektuddannelsen har den studerende hidtil haft mulighed for at komme i praktik i ét semester på kandidatuddannelsen. Et praktikforløb som er godkendt af skolen, og som kan meriteres og tælle for ét semesters uddannelse (30 ECTS).

Praktikforløbet er ikke obligatorisk. Dog har en stor del af skolens kandidatstuderende gennem årene, ca.

80%, været i praktik som del af deres uddannelse. Dette tal har dog været meget svingende over de sidste par år: i 2013 113 ud af 132 dimittender (86%) i 2014 83 ud af 154 dimittender (54 %) og i 2015 93 ud af 131 dimittender 71%.

Skolen har ønsket at bringe erhvervet, praksis og den studerende tættere hurtigere sammen i den studerendes uddannelsesforløb. Dels for at bibringe den studerende et bedre kendskab til hvad praksis betyder, og især tidligere, samt at give praksis et bedre kendskab til hvad de studerende kan og dels ikke mindst skabe grobund for indbyrdes relation, som kan styrke mulighed for beskæftigelse.

På den baggrund gennemførte skolen et pilotprojekt med én måneds obligatorisk junipraktik for 3. årsstuderende i sommeren 2015. Dette skulle være øjenåbneren for den lange praktikperiode på kandidatuddannelsen. Det blev modtaget meget positivt af aftagerne og evalueret meget positivt af både studerende og aftagerne efterfølgende. Dette har betydet, at skolen arbejder på, at dette initiativ skal være en fast obligatorisk del af bacheloruddannelsen fremover.

Milano-udstilling

2015 var også året hvor Arkitektskolen Aarhus for første gang havde sin egen soloudstilling på Milano Designweek. Udstillingen afvikles hvert forår i Milano. Det er en af de vigtigste og mest besøgte designudstillinger i verden. Vi udstille ikke designobjekter, men arkitektur. Projekter under temaet "Engaging through Architecture". Skolens udstilling blev besøgt af 30.000 gæster på en uge. Fik stor opmærksomhed og omtalt meget bredt. En succes som betyder, at skolen igen i år laver sin egen udstilling.

Efter-videreuddannelse generelt.

Skolen satsede på at kunne igangsætte tre masterforløb i 2015: NORDMARK (Nordisk Master i Arkitektonisk Kulturarv), MEGA (International Master in Energy and Green Architecture) og MATÆM (Master i Arkitekturens Teknik, Æstetik og Metoder), som blev akkrediteret medio 2015. Desværre er det kun lykkedes at igangsætte NORDMARK.

+2

I en årrække har det været drøftet om og hvorledes man i Danmark kunne oprette en videreuddannelse for yngre arkitekter på tegnestuer. En praksisrelateret professionaliseringsuddannelse som efter-videreuddannelse i lighed med den der kendes som RIBA Part 3 fra England. I 2015 lykkedes det i et samarbejde mellem de to arkitektskoler, Danske Ark, Arkitektforeningen samt Forbundet for Designere og Arkitekter, at blive enige om et pilotprojekt som igangsættes februar 2016. Pilotprojektet har opnået ekstern finansiering. I Danmark er det ikke et krav, at man har gennemført et sådant forløb, som det er i England. Men der har alligevel været et stigende ønske om at kunne udbyde et sådant forløb for at styrke kompetencerne hos tegnestuernes yngre medarbejdere.

Ansættelser

Det er gennem 2015 lykkedes at ansætte de fleste af de kompetencer, som skolen har haft brug for. Dog er det ikke lykkedes, at ansætte to professorer i henholdsvis Bosætning og Transformation men én i Arkitektur. Vi har forsøgt af flere omgange med genopslag. Derfor er det i første omgang besluttet, ikke at genopslå disse stillinger, men at lade kompetencerne indgå i de tre Research Labs på anden vis og lade de nuværende professorer dække områderne sammen i første omgang.

Det overvejes, at opslå to professorater i Arkitektur hvor professoraterne kunne kombinere komponentudvikling til byggeriet, transformation, boligudvikling igennem digitalisering og digital produktion.

Research Labs

Skolen har i sin strategi fokus på bedre og mere forskning og især et klart ønske om større ekstern finansiering af forskningen. Samtidigt har der på skolen været udpræget tradition for individuel forskning. Individuel forskning og øget ekstern forskningsbevilling er svært at forene. Det er ikke igennem nogle år lykkedes at øge andelen af den eksterne finansiering. Derfor har der i 2015 været arbejdet på en model til organisering af mere kollektiv forskning, flere fælles projekter med flere fælles temaer og tydeligere forskningsledelse.

I den nye model, som er igangsat, er der oprettet tre Research Labs – tre forskningslaboratorier som samler alle skolens forskere. Hvert Research Lab har en ansvarlig professor i spidsen. Det er nu hvert Labs ansvar, at organisere sig og tilrettelægge en forskningsplan som igangsættes pr. 1. august 2016. Formålet med den nye organisering er, at flere medarbejdere skal deltage i fælles forskningsprojekter (øge volumen på de enkelte projekter) arbejde med færre temaer og organisere forskningen og rammerne for forskningen bedre end hidtil.

Yderligere styrkelse af digital produktion

Også i 2015 har der været foretaget investeringer til styrkelse af skoles værksteder og satsningen på digital produktion. Dette er sket på følgende områder: Igangsættelse af nyt robotlaboratorium med 9 bordrobotter og tilknytning af undervisere fra Zürich, Michael Knauss og Silvan Oesterle, som har haft en afgørende rolle i etablering af forskning og undervisning i digital fabrikation på robotlaboratoriet på ETH i Zürich. Derudover er der oprettet et nyt 3D laboratorium samt udbygning af digital fræserkapacitet. På værkstedsfronten kan også nævnes, at i 2015 har de studerende fået 24 timeres adgang til trykkeriet.

Dimensionering

Det der har fyldt meget i året 2015 er dimensioneringen af Arkitekt- og Designuddannelserne i Danmark. Det blev startet af den socialdemokratisk ledede regering med Sophie Carsten Nielsen som uddannelsesminister, og er blevet videreført og gennemført af den nuværende regering og uddannelses- og forskningsminister Esben Lunde Larsen. Fremtidssikringsudvalget nedsat af Sophie Carsten Nielsen anbefalede i foråret 2015 en reduktion af optaget på Arkitektskolerne med 10 % og en reduktion på 20 % på Designskolerne. Det gennemførte er strammere: På KADK reduceres optaget med 30 % både for arkitektur og design. På DK reduceres optaget med 15 % og på AAA reduceres optaget med 20 %. Dette er en del mere, end vi havde forventet og anbefalet af fremtidssikringsudvalget. Dette lagt sammen med at regeringen også har vedtaget et omprioriteringsbidrag (effektiviseringsbidrag) på 2% om året de næste fire år, betyder relative store reduktion af skolens fremtidige bevilling. Over de næste syv år, som er implementeringsperioden for reduktion af optaget, falder skolens samlede bevilling med omkring 17. mio. om året, når det er fuldt indfaset.

Jubilæum

Den 4. oktober fyldte Arkitektskolen 50 år. Det blev markeret med arrangementer i hele september op til jubilæumsdagen i oktober samt med en jubilæumsudstilling, som åbnede på selve dagen, med 70 kortfilm fra især arkitekter, der gennem årene har haft betydning for skolen. Derudover var hele dagen sat af til fællesskab for alle skolens studerende og ansatte samt en gallafest om aftenen i Musikhuset med deltagelse af 800 gæster. Fejringen markeres yderligere i 2016 med offentlige internationale forelæsninger afholdt på DOKK1.

NEWAARK

Skolen har helt siden sin oprettelse i 1965 haft til huse i det der den gang blev kaldt midlertidige rammer. I dag 9 adresser omkring udgangspunktet Nørreport 20. Skolen har i hele 2015 arbejdet intensivt på, at fastholde muligheden for ny skole, især efter udmelding om reduktion i optaget af studerende, en samlet reduktion på 150 når ny skolen åbner. I efteråret blev tre præ-kvalificerede deltagere til projektkonkurrencen udpeget: BIG, Danmark; Lacaton & Vassal, Frankrig; SANAA, Japan. Det lykkedes medio december at få OK fra ministeren til indgåelse af procesaftale med Bygningsstyrelsen og reelt sætte gang i Ny Skole og få udskrevet den åbne internationale idékonkurrence. Konkurrencen er støttet med kr. 3,2 mio. af Realdania. De tre vindere, der annonceres 4. april på Arkitektskolen Aarhus går videre til projektkonkurrencen sammen med de tre præ-kvalificerede.

Målet er, at skolens studerende, undervisere, forskere og øvrige ansatte flytter ind i ny skole sommeren 2020.

Beskæftigelse

Beskæftigelsestallene gældende for november 2015 for kandidater med en uddannelse indenfor arkitektur og design:

Gennemsnitlig bruttoledighed er 6,1% på landsplan

Gennemsnitlig bruttoledighed med kandidatalder 2 år er 4,3

80 ledige arkitekter i Aarhus

Konklusionen er, at ledighedstallene stadigvæk er alt for høje, og at beskæftigelse skal have klart fokus det kommende år.

Afsluttende bemærkninger

Skolen har igen i år demonstreret stor adfærd og evne til at tilpasse sig skiftende forudsætninger og vilkår. At medarbejderstaben er fleksibel og relativ hurtig til at gribe nye udfordringer og påtage sig ansvaret.

Jeg ser to store udfordringer det kommende år for uddannelsen, institutionen og dens medarbejdere: Digitalisering og beskæftigelse for kandidaterne.

Det er to radikale ændringer af forudsætningerne for at lave uddannelse, som vi hidtil har gjort det. På området for digitalisering er vi godt i gang for visse grene af feltet, som i parentes er meget stor og forskelligartet. Vi er godt i gang når det handler om værkstedskapacitet og udstyr, men slet ikke langt nok når det gælder konsekvent implementering i undervisningen. Vi er også på vej, når det gælder kommunikation via nettet, men ikke nær langt nok hvad gælder formidling og samarbejde undervisningsmæssigt. Vi mangler et godt stykke, når det handler om konsekvent at give de studerende kompetencer, men nok endnu mere når det handler om de ansatte.

Det kræver en massiv gentænkning, indsats og opfølgning når vi skal have fuldt udbytte af den investering, der allerede er foretaget samt udvikle det yderligere.

Derfor danner temaet digitalisering også hovedsporet i bestyrelsens udviklingsseminar.

Det andet punkt, beskæftigelse er afgørende, fordi det er det, vi bliver målt på og dimensioneret efter i fremtiden. Når det er en stor udfordring, mindst lige så stor som digitaliseringen for de ansatte, er det fordi det kræver en radikal ændring af tænkningen omkring rollen som underviser på Arkitektskolen.

Pointen er, at digitaliseringen og beskæftigelsen skal og vil gå hånd i hånd. Digitaliseringen af vores verden er i alle fremtidsanalyser blandt de fem vigtigste Mega trends. Det vil forandre verden radikalt. Vi

skal fremover uddanne arkitekter med stærke digitale kompetencer, kunstnerisk dybde og social forståelse og indsigt – de arkitekter fremtiden vil efterspørge, fordi der er brug for "Engaging through Architecture".

Torben Nielsen
rektor